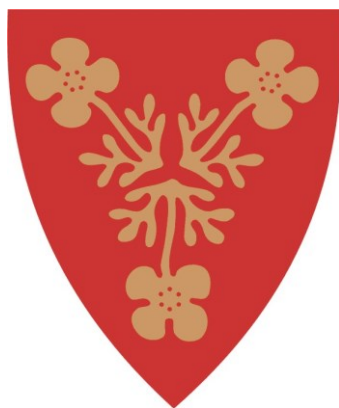

Storfjord kommune

RÅDMANNENS
FORSLAG
13.11.2015

BUDSJETT 2016 ØKONOMIPLAN 2016-2019

1 Innledning

Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen er en overordnet økonomisk plan for kommende fireårsperiode. Den er forutsatt å være et politisk strategisk verktøy som skal bidra til en kommunal drift preget av langsiktighet og forutsigbarhet. Derigjennom skal den sikre kostnadseffektive tjenester til kommunens innbyggere.

Økonomiplanen har sin basis i vedtatt årsbudsjett for inneværende år og første år i planen er kommende årsbudsjett. I årsbudsjettet vedtas de budsjettmessige bevilgninger ut fra politiske prioriteringer og hva som er påregnelige utgifter og inntekter i budsjettåret. Økonomiplanen omfatter drift og investering og angir styringsretning.

Statlige føringer og demografiprognoser er sentrale elementer i framskriving av inntektsrammen i fireårsperioden.

Målet er at økonomiplanen skal legge grunnlaget for en kommuneøkonomi med handlefrihet, langsiktighet og økonomisk soliditet.

Storfjord kommune har høyere inntekter enn sammenlignbare kommuner, som i stor grad er brukt til å opprettholde et høyt driftsnivå. Selv om kommunen har større inntekter (kraftinntekter), fremstår økonomien fremdeles som hardt presset uten reserver til uforutsette tiltak. Vi har til nå hatt en økonomi hvor tilgjengelige midler har vært bundet opp i drift. I kommende økonomiplanperiode er det lite økonomisk handlingsrom for avsetninger til disposisjonsfond.

Plangrunnlag

I økonomiplanen inngår kommunens handlingsdel for perioden 2016-2019. Storfjord kommune er i ferd med å revidere arealplanen og vedta sin første kystsoneplan før jul. Kommuneplanens samfunnsdel med ni overordna målsetninger, som ble vedtatt i november 2011, har dannet premisser for mål og strategier. Arbeidet med å revidere

samfunnsdelen blir lagt inn som tiltak i kommunal planstrategi som skal vedtas innen ett år etter at det nye kommunestyret har tiltrådt. Kommunens økonomiske situasjon preger også denne økonomiplanen. Selv om det har vært store nedtak av tjenester og bemanning i flere år nå, er handlingsrommet liten i årene fremover. Like usikkert er det hva storting og regjering legger opp til med sitt forslag til nytt inntektssystem fra 2017. I tillegg har vi de økonomiske forutsetninger som vil gjelde dersom Storfjord ikke blir med videre i arbeidet med kommunereformen. Det legges opp til rullering av handlingsdelen med økonomiplan hvert år, slik at økonomiplan for kommende år i større grad skal bli utarbeidet med utgangspunkt i kommuneplanens arealdel og samfunnsdel.

Økonomisk situasjon

Budsjett og økonomiplan som nå legges frem er preget av at det i kommunen er begrenset økonomisk handlefrihet og liten investerings- evne særlig i 2016. Dagens drift er presset og økende etterspørsel etter kommunale tjenester vil forsterke presset. Vi står overfor et større investeringsbehov innen helse-, pleie- og omsorgstjenesten for å imøtekomme forventninger om en fremtidsrettet innordning av kommunal tjenesteproduksjon.

Investeringssevne må skapes ved å gjennomføre reduksjoner i driftsrammene slik at kommunen vil være i stand til å gjennomføre nødvendige investeringer.

Omstillings- og effektiviseringsprosesser har pågått siden 2012. Man ser gode tegn på at dette kan resultere i et positivt regnskapsresultat i 2015. Noen andre faktorer spiller selvsagt inn for dette resultatet, men de relativt store tjeneste- og bemanningsreduksjonene i 2013/2014 gir tydelig effekt i dette regnskapet. Selvsagt skal man hele tiden være obs på forbedringspotensiale i hele organisasjonen, men rådmannen legger opp til et lite «pustear» der man ikke foretar omfattende nedtak av

tjenestenivå og bemanning. Organisasjonen må selv sagt være omstillingsvillig, men rådmannen oppfatter at de ansatte er slitne og trenger noe ro i 2016.

Fylkesmannen har veiledet kommunen ved flere anledninger for å skape forståelse for nødvendige tiltak som må til for å komme i økonomisk balanse, eller eventuelt styrke handlingsrommet. Det har vært henstilling om at kommunestyret må vurdere å ta i bruk ubenyttet inntekspotensiale så som eiendomsskatt på boliger, men dette har så langt ikke vært politisk ønske i Storfjord.

Kommunen hadde i flere år svært høye kraftinntekter, særlig i årene 2008 og 2009, som da ga høyt inntektsnivå. Dette bidro til at kommunen anla et høyt aktivitetsnivå i tjenesteproduksjonen. Fra 2011-2013 falt kommunens kraftinntekter med kr 7-9 millioner. For 2016 antas inntektene å bli noe i overkant av 4 mill. Konsekvensene har vært reduksjon i nivået av tjenester og bemanning. Likeså er det innført innkjøpsstopp allerede halveis i budsjettåret i flere år nå, noe som har forringet tjenestekvaliteten og nødvendig vedlikehold. Kommunen må bli mindre avhengig av kraftprisen for å drifte nivået på velferdstjenestene. Derfor er det et mål at det i fremtiden settes et tak for bruk av kraftsalgsinntekter til den daglige driften.

Kommunen er i ferd med å få bedre kontroll over den økonomiske balansen. Dette er et resultat av flere tiltak, men særlig reduksjon i tjenesteomfang og nedbemanning, samt kommunestyrets vedtak om å drifte ett sykehjem er de største bidrag i så måte. Det har hatt direkte økonomisk effekt at Skibotn omsorgssenter har vært midlertidig stengt.

Storfjord kommune - på linje med mange andre kommuner i Norge - står overfor nye økonomiske utfordringer der bl.a. økning i ressurskrevende tjenester, barnevern, pensjonsreformen, antatt eldrebølge setter økonomien under press. Dersom våre forutsetninger om driften for resten av 2015 slår til, vil muligheten for å nedbetale hele det akkumulerte underskuddet være gjort allerede i 2015. Vi vil da kunne være ute av Robek i løpet av 2016.

Investeringsprogram

Som Robek-kommune og med foreløpig krav til inndekning av tidligere underskudd i 2016, er tommelfingerregelen at vi kan ta opp nye lån tilsvarende det vi innbetaler av avdrag. Rådmannen legger til grunn at dette er rundt 8 mill.

Det er lagt fram forslag til investeringsprogram for 2016 som i hovedsak dreier seg om flere mindre tiltak. Kommunestyret har vedtatt at det skal være ett sykehjem i kommunen i tilknytning til dagens Åsen omsorgssenter. Rådmannen ser det som vanskelig å realisere store låneopptak i 2016, bl.a. fordi dette også skal godkjennes av Fylkesmannen. Som nevnt tidligere vil den økonomiske situasjonen og økte inntekter i regnskapet for 2015, kunne bety at alt av underskudd blir nedbetalt allerede i 2015.

Dersom denne gode trenden vedvarer frem mot jul, og ikke noe uforutsett skjer, vil rådmannen foreslå at resterende underskudd nedbetales i 2015 gjennom budsjettreguleringsvedtak. Siden rådmannen ikke kan forskuttere dette i budsjettarbeidet nå, vil hovedtyngden av investeringer innen pleie og omsorg først kunne skje i 2017. Med forutsetning at denne satsingen blir betydelig rimeligere enn det planlagte sykehjemmet på Skibotn, vil et nytt basseng kunne planlegges bygd i 2018. Nybygg Valmuen planlegges oppført i 2016 finansiert av forsikringspenger. Det vises ellers til investeringsplanen som følger saken som vedlegg.

Investeringssevne

Investeringsprogrammet er økt relativt betydelig i kommende økonomiplanperiode, med unntak av 2016. Dette kan fremstå som noe ekspansivt sett i forhold til den økonomiske situasjon kommunen er i. Investeringssevnen er imidlertid svært begrenset. Investeringssevne må skapes gjennom effektivisering og omstilling av driften, og dette bør skapes før investeringer iverksettes.

Gjennomføring av investeringsprogrammet forutsetter at kommunen bl.a. klarer å gjennomføre omstillinger som reduserer driftsnivået til fordel for renter og avdrag nye lån.

Tendenser og utfordringer

Målsettingen i Storfjord kommune er å ikke ha høyere sykefravær enn 8,5 % i 2015, og at måltallet skal ned til 7% i 2018. Fraværstallene i 2015 viser 12,2 % i 1.kvartal, 8,2 % i 2. kvartal og 6,1 % i 3.kvartal. Dette er veldig positivt så langt, men fraværet har vedvarende tendens til å øke for det 4. kvartalet. Det vil også i kommende periode fortsatt være fokus på økt nærvær, lederoppfølging og arbeidsmiljø.

Det vil på **plansiden** i kommunen være utfordringer i kommende periode. Arbeidet med kommunens arealplan og kystsoneplan antas og kunne ferdigstilles i 2015, som vil utlede behov for flere reguleringsplaner. Plansamarbeidet i Nord Troms vil bli avviklet 31.12.15, og kommunen forsøker nå å rekruttere egen planlegger. I løpet av det første året skal kommunestyre vedta en kommunal planstrategi for 4 år. Denne planen danner grunnlag for planprioriteringer i perioden. Spesielt viktige prioriteringer vil være revidering av kommuneplanens samfunnsdel og ny folkehelseplan. Dessuten er det tiltak som vil få innvirkning på plansiden, herunder behov for nye boligfelt, hyttefelt, bygging av 420 kV linje mellom Balsfjord og Hammerfest, mulig etablering av vann-/småkraftverk, vindmøllepark, Eiscat, Avfallsservice sine deponiplaner. Nye konsesjonssøknader om vannkraftverk er fremmet. De største tiltakshaverne er Statskog med planer i Stordalen og Troms Kraft med sin utredning i Skibotndalen.

Innenfor **vann og avløp (VA)** har kommunen flere utfordringer. Enkelte områder er utbedret, og nå skal avløp i Skibotn utbedres i første del av kommende planperiode. Det er imidlertid behov for en helhetlig plan på VA-området med hensyn til forsyningssikkerhet og kvalitet. Med stor sannsynlighet vil det også i løpet av perioden komme nasjonale føringer på området, da det viser seg at kommunene i Norge generelt har store etterslep, gamle anlegg og dårlig forsyningssikkerhet innen VA.

Kommunen er en betydelig eiendomsbesitter. **Bygninger og eiendommer** er viktige ressurser i driften og utviklingen av kommunen. 15-20%

av kommunens budsjett går med til å drifte den kommunale bygningsmassen. Betydelige verdier er lagt ned i eiendommene. Det bør fremkomme hva kommunen eier, hva man trenger og hvordan kommunens eiendommer best kan forvaltes. En tredel har god standard, en tredel har et større oppgraderingsbehov, og resterende tredel har betydelige feil og mangler. Sistnevnte oppfyller heller ikke dagens lover og forskrifter.

I samarbeid med private utbyggere er flere nye boenheter bygget i Skibotn så langt. Nye bygg er rundt hjørne på Hatteng. Behov for bolig til flyktninger er stort på mottakene i landet. Kommunen har vedtatt å bosette 5 flyktninger hvert år frem mot 2019. Familiegjenforeninger kan øke antallet personer noe.

I forslag til Statsbudsjettet for 2016 legger regjeringen fram **særskilte satsninger innen helse og omsorg og barn og unge**. Det gjelder spesielt innen rus og psykisk helse, samt skolehelsetjenestene. Det legges opp til at kommunen prioriterer innsatsen på dette området fra 2016 med økt bemanning.

Kommunen skal sørge for tilbud om døgnopphold til pasienter og brukere med behov for øyeblikkelig helse- og omsorgshjelp. Lovbestemmelsen trer i kraft fra 2016.

Kommunen må **se helse- og omsorgstjenestene i sammenheng** med de andre samfunnsområdene der vi har ansvar og oppgaver. Helse og omsorgstjenestene skal utvikles videre slik at den gir brukere og pasienter gode muligheter for livskvalitet og mestring, og slik at vi i større grad kan oppfylle ambisjonene om forebygging og tidlig innsats.

Samarbeid om tidlig innsats: Troen på at man har større sjanse for å lykkes der flere samarbeider til individets beste, er karakteristisk for tidlig innsats. For eksempel kan avdelinger i kommunen som samordner sine anstrengelser tidlig avdekke eventuelle behov på individ- og gruppenivå, og med det også sette i verk gode tiltak så snart som mulig. Dette utbyttet er vesentlig for å maksimere det forebyggende potensialet i tidlig innsats. Samarbeidet dreier seg om flere typer aktiviteter som har til hensikt å bedre den enkeltes oppvekstvilkår og

forutsetninger for å lykkes med læring og i sosiale relasjoner.

Storfjord kommune som tjenesteleverandør

Storfjord kommune er ikke unik i forhold til andre kommuner om å ha utfordringer, men det er hvordan vi møter disse utfordringene, og hvilke tiltak som iverksettes, som skaper handlingsrom for kommunen som tjenesteleverandør i framtida.

Det skjer svært mye positivt i Storfjord, og kommunen har fremdeles et stort omfang av tjenester, selv etter den nødvendige tilpasningen som har skjedd i noen år nå. Storfjord er en god kommune å bo i.

For selv om det er mange utfordringer i kommunen er det svært viktig å få en bevisstgjøring rundt alle de gode tjenestene som faktisk leveres. Dette er et ansvar som påligger både politikere og administrativt ansatte.

Kommunereformen – hvor går Storfjord

Avslutningsvis går også Storfjord spennende tider i møte, når kommunereformen nå kommer på dagsorden i kommunestyret. Det foreligger to utredninger – storkommunealternativet med Tromsø som hovedmotor, og/eller Storfjord/Lyngen/Kåfjord som egen kommune. Storfjord kan gå videre i prosessen ved å innlede nærmere drøftinger og forhandlinger på nyåret, eller fatte vedtak om å forbli som egen kommune. Vedtakene skal uansett gjøres innen juni 2016, med eventuell sammenslåing i 2020.

2 Utviklingen i Storfjordsamfunnet

Det ble fremhevet fire utfordrings- og innsatsområder i forbindelse med budsjett 2015. Dette er områder som er like aktuelt nå, og som prioriteres også i kommende økonomiplanperiode. Til hvert område hører et utfordringsbilde med mål og strategier som beskriver retningsvalgene, etterfulgt av særlige prioriteringer som viser hvordan retningsvalgene skal følges opp gjennom tiltak. Styringskort angir hvorvidt de prioriterte innsatsområdene bidrar til ønsket måloppnåelse.

De fire utfordrings- og innsatsområdene er:

- God tilrettelegging for en økende befolkning
- Folkehelse og tidlig innsats
- Verdibevaring
- En handlekraftig organisasjon med service på dagsorden.

Mål og strategier for å møte utfordringene i perioden 2016–2019 bygger på gjeldende planer og planprosesser.

2.1 Tilrettelegging

Befolkningsutvikling

Flyttestrømmene går i hovedsak dit arbeidsplassene og boligene finnes, likevel viser befolkningsutviklingen i Storfjord et stabilt folketall over tid. Imidlertid har folketallet gått ned i 2015, noe som krever økt oppmerksomhet fra kommunens side. Utviklingen i befolknings sammensetningen viser imidlertid en økning av eldre innbyggere og færre unge. Endringer i befolkningssammensetningen har betydning for boligetterterspørsel og kommunale tjenester.

Befolkningsframskriving

Befolkningsframskrivingen viser en økning i antall barn 0-1 år og 2-5 år samlet sett. Dette vil kunne øke etterspørselen etter barnehageplasser i kommunen. For andelen unge fra 0-22 år viser framskrivningen en svak nedgang i antall unge frem mot 2018. For aldersgruppen 6-15 år ser vi en svak reduksjon mot 2017 før vi får en økning

i 2018. Det er flere som går over i neste gruppe enn det kommer inn av yngre barn i nedre del av intervallet. For aldersgruppen 16-22 år ser vi en reduksjon i perioden, men en liten oppgang i 2017. Gruppen i alderen 23-66 år er relativt stabil, men det er en liten reduksjon også i den yrkesaktive delen av befolkningen. I gruppen 67 år og eldre ser vi en relativt sterk økning. Det er i den nedre delen av aldersgruppen at økningen er størst da årskullene som i 2014 er 63 til 66 år er mye større enn de som har vært tidligere. I 2014 er det 143 70-79 åringer, mens det i 2018 vil være 191 personer i denne gruppen, men økningen kommer i hovedsak av at dagens 66 åringer er et stort kull. Uansett vil en se større etterspørsel etter pleie og omsorgstjenester noen få år frem i tid

Aldersgruppe	2014	2015	2016	2017	2018
0-1 år	39	42	37	37	38
2-5 år	74	75	83	86	81
6-15 år	238	230	232	221	229
16-22 år	187	184	181	187	176
23-66 år	1115	1111	1114	1102	1108
67 år og eldre	288	325	341	368	391
Sum	1941	1967	1988	2001	2023

Tabell 2.1 viser lokal befolkningsframskriving frem mot 2018. Kilde SSB.

Prognosene for utvikling i eldregruppene er sikrere enn for de øvrige aldersgruppene. Antallet eldre øker framover slik det fremkommer i aldersframskrivningen i tabell under

Aldersgruppe	2015	2017	2019	2021	2023	2025
40-49 år	242	231	250	236	232	238
50-59 år	282	258	253	260	262	264
60-69 år	323	347	327	297	298	290
70-79 år	149	170	201	248	267	290
80-100+ år	84	82	92	98	105	110
SUM	1080	1088	1123	1139	1164	1192

Tabell 2.2 viser aldersframskriving for planperioden og frem til 2025. Kilde SSB.

Storfjord kommune må forberede seg på at det vil bli økt behov for tjenester innen pleie og omsorg med et press på antall sykehjemsplasser.

Storfjord kommune har i 2012 og 2013 bosatt 9 flyktninger. I tillegg har det vært familiegjenforeninger. Det er vedtatt å bosette 5 flyktninger hvert år fra 2015 og frem mot 2019. I tillegg må man regne med familiegjenforening også her. Denne bosettingsplanen av flyktninger krever økt innsats på bygging av nye boliger. Kommunen er godt i gang med tilrettelegging for, og samarbeid om boligbyggingen, hvor det i løpet av sommeren ble innflyttingsklare leiligheter på Abaja i Skibotn. Nye prosjekter er snart i gang på Hatteng. Dette skjer bla. som følge av boligutviklingsprosjektet i Nord Troms. I skrivende stund står Norge overfor en svært krevende flyktningestrøm, og som vil kreve ytterligere dugnadsånd i landets kommuner.

Gjennomsnittsalderen til kommunens ansatte er forholdsvis høy, noe som både gir muligheter og begrensninger. Muligheter for nyrekruttering er bra, men det er også viktig å ha fokus på å beholde dimensjonen for kontinuitet, kjennskap og stabilitet.

I første del av økonomiplanperioden er det forventet en økning i antall barn i aldersgruppen 0-5 år. Andelen barn i barnehage er stor i dag og mens det er stengt en avdeling på Furuslottet barnehage, er det straks klart for et tilbygg på Oteren barnehage som gir flere nye plasser i indre del av kommunen.

2.1.1 Mål og strategier

En balansert befolknings sammensetning – uten demografisk, sosioøkonomisk eller etnisk segregering – er et viktig mål når kommunen skal tilrettelegge for en raskere befolkningsvekst gjennom økt boligbygging. Tilbudet av tomter og boliger må være tilgjengelig og byggeklare slik at etablering kan skje raskt. Boligene må også ha en hensiktsmessig sammensetning.

Kommunen skal legge til rette for boligbygging gjennom effektiv planlegging ved å være en forutsigbar samarbeids- og avtalepart. Fremdrift i planavklaring og utbygging avhenger av tilstrekkelig plankapasitet.

Rådmannen vil særlig vektlegge samarbeid med private aktører og tett dialog med Husbanken for å møte boligutfordringene i kommunen. Inspirasjon er hentet fra "Hamarøymodellen".

Storfjord kommune har ikke økonomisk kraft eller mulighet til å stå alene for tilstrekkelig boligbygging innenfor egne budsjetter. «Hamarøymodellen» er derfor en nødvendighet for hvordan Storfjord kan innrette sin videre aktivitet for økt boligbygging. Husbanken kaller Hamarøymodellen for et boligpolitisk "kinderegg" for distriktene, og Husbanken har stilt opp med tilskuddsmidler, dermed har de bidratt til at prosjektene har vært realiserbare.

2.1.2 Prioriterte innsatsområder

Økt boligbygging og samarbeid med private aktører

Rådmannen anbefaler fortsatt samarbeid med private utbyggere for å møte kommunens boligutfordringer, i samarbeid med Husbanken. Arbeidet med økt boligbygging er allerede godt i gang, og flere er ferdigstilt. Prosjektene er i samarbeid mellom kommunen, Husbanken og private entreprenører. Storfjord kommune skaffer seg nye boliger uten å øke kommunens boligmasse og uten økte driftsutgifter. Det er tre ting på en gang - derav betegnelsen «distriktpolitisk kinderegg».

På bildet under er lokale entreprenører sammen med ordfører den dagen «spaden ble satt i jorda» i Apaja i Skibotn.

Det vil være utfordrende å legge til rette for næringsutvikling uten å kunne tilby boliger. Det holder derfor ikke å legge til rette for næringsutvikling om vi skal få flere innbyggere til å slå seg ned i kommunen. Finner ikke arbeidsinnflytterne seg bolig, vil veien for å flytte virksomheten til annen kommune være kort, evt. at næringsveksten gir økt innpendling, mens nabokommunene stikker av med befolkningsveksten.

Gjennom samarbeid med private kan kommunen legge til rette for boligbygging, tilby personer med særskilte behov, flyktninger og andre, tilbud om tilpassede boliger. Dette vil videre kunne gi befolkningsvekst i Storfjord.

Økt arealtilgang for offentlige og private formål

I utgangspunktet har Storfjord kommune begrensninger som omfatter store deler av arealet i kommunen ift skred og flodbølge fra Nordnesfjellet. Kart fra NGI illustrerer rasutsatte områder med fargede felt. Disse feltene er mange. Imidlertid kan vi ikke la dette være begrensende for videre utvikling av Storfjordsamfunnet. Kommunen bør aktivt jobbe opp mot myndighetene for å peke på utfordringene slik det er i dag.

I det pågående arbeidet med kommuneplanens arealdel er det forslag om tilrettelegging for nye boligområder i store deler av kommunen.

2.1.3 Styringsindikatorer

Tilrettelegging for befolkningsutvikling

Mål/strategier	Indikatorer	Retning
Dekke boligbehovet - antall og str.	Måles i antall ferdigstilte boliger	Minst 8 pr år
Tilrettelegge for flere boliger	Det skal i kommunens arealplan fremkomme flere attraktive områder for boligbygging	Definere områder og følge opp

2.2 Folkehelse og tidlig innsats

Bredde i brukerbehov og tjenester

Behovet for kommunale tjenester endres med befolkningsutviklingen og sosiale og økonomiske forhold. Det er høye forventninger til tjenestene både med hensyn til kvalitet, volum og individuell tilpasning. En aldrende befolkning gir økning i antallet innbyggere med kroniske og sammensatte sykdommer.

Det er en stor utfordring å skaffe utleieboliger til ulike målgrupper som økonomisk vanskeligstilte, psykisk utviklingshemmede, rusmisbrukere, psykisk syke, unge funksjonshemmede og flyktninger. Etterspørselen er større enn tilgangen på boliger. Bruken av midlertidige botilbud øker. Det stramme boligmarkedet forsterker disse utfordringene.

Samhandlingsreformen vil framover utløse behov for økte og nye kommunale tjenester. Målet er at mennesker med psykiske helseproblemer skal kunne leve et verdig og mest mulig vanlig liv. Målet er å skape en mest mulig sammenhengende og helhetlig tjeneste tilpasset den enkeltes behov. For å oppnå dette må tjenesten være tilgjengelig, den må fremme uavhengighet og selvstendighet for den enkelte og legge til rette for størst mulig grad av mestring av eget liv.

Folkehelsearbeid, tidlig innsats, rehabilitering og hjelp til selvhjelp bør prioriteres for å bidra til god livskvalitet og til at tjenestebehovet ikke skal øke mer enn nødvendig. Samtidig vil det i enkelttilfeller oftere være nødvendig å tilrettelegge for tilbud utover det ordinære tjenestetilbudet grunnet kompleksiteten i enkelte brukers behov.

De kommunale helse- og omsorgstjenestene er særlig konsentrert om yngre brukere med svært sammensatte behov og de eldste eldre med behov for heldøgns tjenester. Tiden fram til 2019 må nyttes til tiltak som setter kommunen i stand til å møte veksten i antall eldre på en god måte. Barn og unge er hovedmålgruppen i folkehelsearbeidet. God helse gjennom hele livet er avhengig av en god start i barnehage og skole. Kvalitet og innhold i barnehage og skole har stor betydning for læring, mestring samt god fysisk og psykisk helse.

Det må være tverrfaglig fokus i retning av tidligere innsats, folkehelse og aktiv aldring for å møte disse utfordringer framover.

2.2.1 Mål og strategier

Overordnede mål er:

- Mestring og god helse gjennom hele livet.
- Utsetting av behovet for omfattende omsorgstjenester blant eldre.
- God bolig i et godt bomiljø for alle.
- Folkehelseplan for Storfjord

De samlede ressursene er redusert i løpet av de siste 3 år på grunn av kommunens økonomiske situasjon. Storfjord kommune hadde tidligere et høyere aktivitetsnivå innen disse tjenestene enn sammenlignbare kommuner. Med nedtak av tjenestenivået vil likevel tjenesteforbruket være både forsvarlig og godt i store deler av tjenestene, men det medfører endringer i hvordan vi jobber. Det er bekymring over at kommunen ikke klarer å yte god hjelp innen rusomsorgen. Rådmannen foreslår derfor å styrke bemanningen, noe som også er et satsingsområde nasjonalt. Kommunen er pålagt å utarbeide en overordnet folkehelseplan, og dette vil bli tatt med i kommunal planstrategi.

2.2.2 Prioriterte innsatsområder

Samarbeid for bedret folkehelse

Folkehelse skal være en rød tråd gjennom kommuneplanens samfunns- og arealdel. Folkehelsesatsingen er avhengig av innsats på tvers av alle sektorer, og må også involvere frivillige og organisasjoner i kommunen. Det viktigste arbeidet skjer faktisk utenfor helsesektoren. Rådmannen vil trekke fram Kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse - *Et friskt og aktivt Storfjord!* - som er fulgt opp med mange viktige tiltak for å styrke aktivitet og god helse.

Sykkelsatsingen i kommunen er også et viktig bidrag og tiltak for bedre folkehelse. Dette skal det satses videre på også i kommende planperiode. I tillegg er det i strategisk næringsplan viet stor plass om sykling og vandring. Dette er satsingsområder.

Ved samarbeid for bedret folkehelse er det å delta i frivillige organisasjoner med på å gi en følelse av identitet og tilhørighet, og det er mulighet til å møte mennesker med ulik bakgrunn. Vi blir en del av et større felleskap og får muligheten til å drive med det vi er interessert i, sammen med andre. Slike arenaer kan være med på å begrense ensomhet og funksjonssvikt. De frivillige organisasjonene skaper noen av de viktigste møteplassene utenfor skole og arbeidsliv i lokalsamfunnet. Det skal også i kommende periode satses på frivilligheten i Storfjord.

Tidlig innsats i barnehage og skole

Tidlig – og ikke minst riktig hjelp er både det beste for barnet og det er god samfunns-økonomi. Kompetanseheving blant lærere i forhold til metodikk og tilpasset opplæring er viktig.

Det er således tatt grep i organisasjonen for bedre å ivareta tidlig innsats gjennom forbedret samhandling mellom barnehage, skole og barnevern. Barnevernet er flyttet fra forebyggende helsetjeneste og ligger nå under oppvekstetaten.

Hovedsatsningsområdene er i planperioden elevenes psykososiale skolemiljø, barn og unges psykiske helse, brukervedvirkning og tilpasset opplæring. Sjumilssteget og tverrfaglig innsats skal i planperioden ha fokus. Rådmannen mener at tiden er inne for å besette den ledige 50%-stillingen som helsesøster som har stått vakant i 2 år pga økonomien. Skolehelsetjenesten er også et nasjonalt satsingsområde.

Styrket boligsatsning for personer med særlige behov

Alle skal kunne disponere en bolig i et godt og trygt miljø. Mange trenger støtte til å etablere seg i og beholde en egnet bolig. Storfjord kommune har en egen boveileder som aktivt skal jobbe opp mot Husbanken, som bistår den enkelte kommune med helhetlige løsninger for de som trenger hjelp på boligmarkedet. Hensiktsmessig bruk av startlån, boligtilskudd og bostøtte kan hjelpe flere til å eie sin egen bolig, eller til å etablere et stabilt boforhold i en utleiebolig. Rådmannen foreslår at det aktivt jobbes med å finne løsninger med private aktører og Husbanken for å styrke boligsatsninga, særlig for personer med særlige behov.

2.2.3 Styringsindikatorer

Folkehelse og tilpassede behov

Mål/strategier	Indikatorer	Retning
Utsette funksjons- svikt og behov for helse- og omsorgs tjenester	- Snittalder økes ved innskrivning til sykehjem (langtid). - Andel u/hjemme-tjenester og inst.-tjenester.	Øke snittalder ved innskrivning
Sikre mestring og god helse tidlig i livsløpet	Utvikle spesialtiltak etter alder	Snu trend
Sikre botilbud særlig for vanskeligstilte	Netto tilgang på tilpassende boliger	Flere boliger

2.3 Verdibevaring

Storfjord kommunes bygg/eiendom og anlegg har et stort vedlikeholdsetterslep, noe som har vært vanskelig å ta igjen i de siste år. Trange budsjetter, men også innførte innkjøpsstopp har stoppet det lille som kunne vært gjort. Totalt vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg påløper seg til om lag kr 10-15 millioner. Åsen omsorgssenter er nå vedtatt å være kommunens prioritering for et fremtidig sykehjem. Dagens bygningsmasse er noe dårlig på enkelte punkt, og vil også måtte trenge en betydelig oppgradering bla. med nytt tak på hele bygget. Kommunen har også mottatt ekstramidler på statsbudsjettet på kr. 182 000, som rådmannen mener utelukkende bør benyttes til tiltak på skolene våre. Våre kommunale veier har også betydelige behov for oppgradering.

2.3.1 Mål og strategier

Kommunens langsiktige mål er å bringe de kommunale veiene og bygningsmassen opp til god teknisk standard. Strategier for å nå målet er:

- Foreta en overgang fra et kortsiktig investeringsfokus til et langsiktig forvaltningsfokus.
- Vedlikehold må gjennomføres for å bevare bygningsverdien.
- Vurdere fortløpende avhending av de dårligste byggene.

Det er i økonomiplanen at gjennomførings-tempo og finansiering besluttes.

2.3.2 Prioriterte innsatsområder

I denne økonomiplanperioden vil vedtaket om at Åsen omsorgssenter skal være kommunens ene sykehjem, bli prioritert med midler. Samtidig som man opprunder eksisterende bygningsmasse, vil behovet for flere pasientplasser kreve et tilbygg på stedet. Hver en krone som er bevilget ekstra i statsbudsjettet, prioriteres til skolene våre, gjerne i samråd med rektorer og stedlige vaktmestre. Også forbedring av kommunens vann- og avløpsanlegg skal fortsette. Noen mindre prosjekter ligger også inne i investeringsplanen. Fokuset bør snu fra nye prosjekter til verdibevarende tiltak for hele bygningsmassen. På grunn av etterslepet må det skje over en lengre periode enn kommende fireårsperiode.

Vedlikeholdet skal innrettes slik at omfanget på strakstiltak minimaliseres. Formålsbygg må være funksjonelle, fleksible og fremtidsrettede med program for funksjons- og kapasitetsendring. Fremtidig arealbehov må kartlegges og ses i sammenheng med resultatene av kartleggingen av vedlikeholdsetterslepet. Bygg kan eksempelvis brukes på nytt til nye formål. Bygg som skal rehabiliteres kan få nye bruksområder der dette er hensiktsmessig og effektivt.

2.3.3 Styringsindikatorer

Verdibevaring

Mål/strategier	Indikatorer	Retning
Begrense verdi-forringelse og starte i planperioden å ta inn noe av etterslepet	Utvikle register over tilstand - kommunale formålsbygg - Kommunale boliger - Kommunale veier	Bedret tilstand
Ferdigstille vedlikeholdsplan	Oversikt Prisberegning Prioritetsliste	Oppfølging (penger og utførelse)
Fornye VA anlegg	Avløpsrensing Vannlekasjer	Oppgradering Max 20 % innen 2022.

2.4 En handlekraftig organisasjon

Omstilling og forbedring

En handlekraftig organisasjon fanger opp og responderer hurtig på behovsendringer, styrer etter fellesskapets beste løsninger og er god på intern og ekstern samhandling.

Samfunnsutviklingen preges av raske teknologiske og sosiale endringer blant annet som følge av utviklingen av informasjons-samfunnet.

Handlingsrom må skapes gjennom effektiv drift innen alle kommunens aktivitetsområder. God gjennomføringsevne krever klare mål, tydelig retning og effektive beslutningsprosesser. Tverrfaglig samhandling i interne arbeidsprosesser er nødvendig for å sikre effektiv og faglig forsvarlig drift. Økte rettighetskrav og endret tjenestetilbud, øker også kompleksiteten og stiller nye krav til kompetanse.

Kompetente medarbeidere og god ledelse er avgjørende for å møte disse kravene. Verdiskapende samhandling mellom ansatte og brukere, og mellom kommunen og frivillig sektor, er viktig i arbeidet med å legge til rette for gode tjenester.

Det er behov for å utarbeide en ny IKT-strategi som danner fundament for den videre satsingen på digitale løsninger, hvor hovedmålene må være effektivisering og kvalitetsforbedring. Behovet for nye digitale løsninger er stort og omfatter selvbetjeningsløsninger, ulike fagsystemer, velferdsteknologi, nettsider med mer. Det må gjøres gode prioriteringer basert på kost/nyttevurderinger.

2.4.1 Mål og strategier

Gjennom løpende omstilling og fornying av oppgaveløsning og arbeidsprosesser, skal Storfjord kommune legge til rette for effektiv tjenesteproduksjon. Organisering og arbeidsprosesser skal tilpasses organisasjonens mål og strategier. Ny teknologi og digitale løsninger skal tas i bruk. Arbeidet med styringsdata og analyser skal også styrkes. For å øke kommunens gjennomføringsevne må det fortløpende vurderes justeringer i organisasjonen.

Kommunens kompetanseplan bygger på kartlagt nødvendig kompetansebehov i organisasjonen. Denne planen skal oppdateres i 2016. Dessverre har trange økonomiske tider gjort at midler til kompetanseheving har måttet vike, og det er ingen merkbare satsing på årets budsjett heller. For å rekruttere helsefagarbeidere for fremtiden, er Storfjord med i Nord-Troms-prosjekt om endring av opplæringsmodellen. Det budsjetteres med tre nye lærlinger i 2016.

Medarbeiderutvikling, lederskap og organisering av arbeidet er viktige innsatsområder. I arbeidet med å gjøre organisasjonen mer effektiv og handlekraftig, er det et mål å øke bruken av digitale løsninger og velferdsteknologi, herunder forbedre infrastrukturen og fornye datautstyr til de ansatte. Videre er det et mål å bedre løpende styringsinformasjon for å understøtte handlekraft og tydelig retning.

2.4.2 Prioriterte innsatsområder

For å sikre handlekraft vurderer rådmannen løpende behovet for tilpasninger i organisasjonen, rapporteringslinjer og beslutningsprosesser. En handlekraftig organisasjon fordrer sammenheng mellom

kommunens mål og strategier, og kommunens organisering og arbeidsprosesser.

Rådmannen ønsker å motivere til arbeidsprosesser som mobiliserer verdiskapende samhandling. Målsettingen er blant annet effektiv anvendelse og utvikling av kompetanse i organisasjonen over tid.

Bedre styringsinformasjon

For å styrke organisasjonens evne til å effektivisere, er det viktig at styringsinformasjon er lett tilgjengelig og tilpasset behovet. Databehandlingsteknologi åpner for flere muligheter for rask sammensetning av relevant styringsinformasjon og bedre beslutningsgrunnlag i styring og ledelse. Det er flere løsningskonsepter for dette formålet. I investeringsplanen og delvis i driftsbudsjettet, er det tatt høyde for å anskaffe elektroniske verktøy som skal understøtte løsningene.

Innbygger, bruker- og medarbeiderundersøkelser gir viktige styringsdata. Det vil i 2015 bli gjennomført to innbyggerundersøkelser. Brukerundersøkelser gjennomføres innen de store tjenestoområdene.

Internkontroll

Det er avgjørende for god styring og handlekraft at kommunen har systemer og rutiner som sikrer rådmannen betryggende kontroll over den samlede virksomheten.

Rådmannen vil videreutvikle kommunens internkontroll. Arbeidet inngår som en del av oppfølgingen av mål og strategier for helhetlig styring.

2.4.3 Styringsindikatorer

Handlekraftig organisasjon

Mål/strategier	Indikatorer	Retning
Økonomisk bærekraft	Netto driftsoverskudd	Inntil 1,5 %
Tilfredse medarbeidere	- Årlig medarb.samtale - Stillingsinstruks - Involvering - Medarb.undersøkelse	Kontinuerlig oppfølging Første måling i 2014. Heve snittskår over tid.
Fornøyde innbyggere og brukere	Tilfredshet målt i brukerundersøkelser	Overvåke og forbedre
Effektiv saksbehandling med god informasjons-tilgjengelighet	Saksbehandlingsrutiner og fristbrudd	Overvåke og forbedre

3 Økonomiske forutsetninger

3.1 Frie inntekter

Kommunens inntekter omfatter ulike komponenter som skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd og brukerbetaling.

Kommunenes frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør 69,9 % av Storfjord kommunes driftsinntekter i 2016. Inntektene disponeres fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover. Gjennom inntektssystemet fordeles de frie inntektene til kommunene. Skatteandelen utgjør på nasjonalt nivå om lag 40 %. Storfjord kommunes skatteinntekter er på om lag 25,5 % av de frie inntektene. Dette inkluderer inntektsutjevningen. Inntektsutjevningen er en omfordeling av skatteinntekter mellom kommuner for å utjevne forskjeller i skatteinntektene. For 2016 er inntektsutjevningen anslått til kr 6 830 000,- for Storfjord kommune.

Rammetilskuddet består i hovedsak av et innbyggertilskudd, utgiftsutjevning og andre mindre tilskuddsordninger.

Regjeringen har varslet en gjennomgang av inntektssystemet som får virkning fra 2017. Forslaget om endringer i inntektssystemet legges ut på høring før jul 2016.

3.1.1 Nasjonale forutsetninger

I statsbudsjettet for 2016 legger regjeringen opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter på kr 4,2 mrd.

For Storfjord kommunes del har Kommunal- og regionaldepartementet anslått en nominell vekst i frie inntekter på 2,53 % fra 2015 til 2016. Dette utgjør kr 3 351 000. Departementet har beregnet oppgavekorrigerte frie inntekter for 2015 for å kunne sammenligne 2015 med 2016. Beregner man veksten fra oppgavekorrigerte frie inntekter så blir den på 3,6 %.

Anslått lønns- og prisvekst (deflator) er 2,7 % i 2016.

Anslag for kommunesektorens skatteinntekter for 2015 er nedjustert i forbindelse med RNB 2015. Rammeoverføringene ble samtidig økt med kr 1,2 mrd

I statsbudsjettet er det lagt til grunn at kommunenes inntekter fra skatt på inntekt og formue vil utgjøre kr 144,8 mrd i 2016. Dette tilsvarer en vekst på 7,4% fra det nivået som er anslått for 2015 i henhold til RNB som er kr 134,83 mrd.

Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2016 bygger blant annet på om lag 0,5 % sysselsettingsvekst i norsk økonomi og 2,7 % lønnsvekst fra 2015 til 2016.

Veksten i frie inntekter må sees i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter knyttet til befolkningsutviklingen. Beregninger utført av Teknisk beregningsutvalg (TBU) indikerer at kommunesektoren vil kunne få merutgifter i 2016 på om lag kr 2,1 mrd. grunnet den demografiske utviklingen. De anslåtte merutgiftene er et uttrykk for hva det vil koste kommunesektoren å opprettholde tjenestetilbudet i blant annet skole, barnehage og omsorgstjenesten med uendret standard og produktivitet i tjenesteytingen.

Regjeringen foreslår en økning fra 11,35 % i 2015 til 11,80 % i 2016 i den kommunale skattøren for personlige skattytere. Forslaget til skattøre er tilpasset forutsetningen om en skatteandel på 40 % i 2016.

3.1.2 Lokale forutsetninger

Skatteinntekter

Det er budsjettert med en skatteinngang fra formues- og inntektsskatten til Storfjord i 2015 på kr 42 491 000. Av dette er om lag kr 5 000 000 naturressursskatt i forbindelse med kraftproduksjon. Dette anslaget er en økning på

kr 557 000,- fra regjeringens forslag i tabell 3-K som er benyttet i grønt hefte.

Kommunal- og regionaldepartementet har i sitt anslag for skatteinntekter lagt til kr 8 132 000,- som er anslått inntektsutjevning for å utjevne forskjeller i skatteinntekter. Skatteinngangen er justert opp i forhold til regjeringens forslag, mens inntektsutjevningen er redusert fra kr 8 132 000,- til 6 830 000,-. Samlet er skatteinntektene og inntektsutjevningen budsjettet kr 745 000,- under regjeringens forslag. Inntektsutjevningen er i budsjettet for Storfjord lagt under rammetilskudd.

Rådmannen vil presisere at det alltid er usikkerhet knyttet til skatteanslaget.

Rammetilskuddet

Rammetilskuddet for Storfjord kommune er fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppgitt til kr 85 846 000,-. I tillegg er det i budsjettet lagt til kr 6 830 000,- som er anslått inntektsutjevning for 2016. Dette er kr 1 302 000,- lavere enn det som er anslått i statsbudsjettet.

Det ordinære rammetilskuddet tar utgangspunkt i et innbyggertilskudd som fordeles med et likt beløp per innbygger. For Storfjord kommune utgjør dette kr 43 235 000 ($kr\ 22\ 668 \cdot 1885$ innbyggere). Innbyggertilskuddet korrigeres videre for utgiftutjevning, beregnet etter objektive kriterier som kalles kostnadsnøkkel. Når en kommune har en lavere behovsindeks enn 1, får den en reduksjon i tilskuddet. Omfordeling skjer til de kommunene som har kostnadsindeks over 1. Storfjord har en beregnet behovsindeks på 1,229 som innebærer en utgiftsutjevning i 2016 på kr 20 762 000.

Innbyggertilskudd korrigeres videre for elever i statlige og private skoler. For Storfjord utgjør dette en økning i tilskuddet på kr 706 000.

For 2016 er det gitt midler til enkeltsaker som styrking av helsestasjons og skolehelsetjeneste, samt utdanning av deltids brannpersonell med til sammen kr 310 000.

Inntektsgarantiordningen er utformet slik at ingen kommuner skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til et annet som er lavere enn kr 300 under veksten på landsbasis, målt i

kroner pr innbygger. Ordningen finansieres med et likt trekk pr innbygger i alle landets kommuner. For Storfjord utgjør dette et trekk på kr 108 000.

Nord-Norgetilskuddet har en sats pr innbygger for kommuner i tiltakssonen i Troms på kr 3 816 i 2016. For Storfjord utgjør dette kr 7 243 000 for 2016.

Småkommunetilskuddet for kommuner i tiltakssonen utgjør kr 11 857 000 for Storfjord.

I tillegg er Storfjord kommune tildelt kr 2 346 000 i skjønnstilskudd som er fordelt av Fylkesmannen i Troms.

Fylkesmannen har fordelt skjønnsmidlene med 5,5 % etter kommunenes andel av befolkningen i fylket. 11 % er fordelt etter en KOSTRA-tjenestenøkkel som sier noe om mottakere av pleie- og omsorgstjenester, antall elever med spesialundervisning, antall 0-5 åringer med barnehageplass, antall barn med barnevernstiltak, og antall sosialhjelpsmottakere. Videre er 26,8 % fordelt til samferdsel etter antall kilometer kommunal veg og gang- og sykkelveg. 25,8 % er fordelt etter utgifter til ressurskrevende brukere. Dette er fordelt etter hvor stor egenandel i forhold til antall innbyggere de enkelte kommunene har hatt til disse tjenestene. Negativ befolkningsutvikling er kompensert gjennom skjønnsmidlene med en samlet vekt på 5,5 %. Dette skal motvirke noe av det tapet negativ befolkningsutvikling har i det ordinære inntektssystemet. Videre er det en historisk fordelingsnøkkel på 19,9 % som er gjennomsnittet av den enkelte kommunes andel av skjønnsmidlene de siste tre år. Dette for å sikre en forutsigbarhet. Til slutt er 5,5 % fordelt etter andre forhold som miljøvernsmessige utfordringer, utfordringer knyttet til rovviltbestanden, særskilt høye utgifter til skyss av helsepersonell, store utgifter til språkdeling mellom bokmål og nynorsk, og kompensasjon for utilsiktet effekt ved kommunesammenslåing mellom Harstad og Bjarkøy.

3.2 Andre inntekter

3.2.1 Egenbetalinger for kommunale tjenester

Rådmannen foreslår for 2015 å prisjustere betalingssatser med 2,7 % hvis ikke gebyret eller betalingssatsen nevnes spesielt i vedtaket med tilhørende prisjustering. Dette er i tråd med den pris- og kostnadsjusteringsfaktoren (deflator) som staten benytter i forhold til kommunene.

Rådmannen anbefaler å øke de generelle egenbetalingene i tråd med gjeldende regler og forskrifter. Det er i hovedsak egenbetalinger innen pleie- og omsorg som er forskriftsregulert.

Betaling for barn i barnehage følger statlige maksimumssatser.

En fullstendig oversikt over endringene i avgifter, gebyrer og egenbetaling fremkommer i rådmannens budsjettforslag 2016.

3.2.4 Konesjonskraftinntekter

Storfjord kommune har, som følge av konsesjonsvilkårene for kraftproduksjonen i Skibotn, konsesjonskraft på 32 900 000 kwh til videresalg eller eget bruk. Det ligger også en begrensning knyttet til det totale strømforbruket innenfor kommunens grenser.

Denne konsesjonskraften videreselges og ligger i økonomiplanperioden med følgende inntekter:

2016	2017	2018	2019
4 450 000	4 950 000	5 900 000	6 400 000

Storfjord kommune selger konsesjonskraften videre til selskaper som selger kraften på det åpne markedet. Avtale om salg inngås sent på høsten i løpet av november/desember. Først når avtalen er inngått vet vi hva inntekten blir. Den inntekten som ligger inne for 2016 er basert på en indikert pris som ble oppgitt i september. Dette er lavere enn det har vært i 2015. Det er lagt inn en økning i pris i hele økonomiplanperioden. De senere årene har inntektene fra konsesjonskraften vært lave.

Storfjord kommune bør bli mindre avhengig av disse inntektene i budsjettssammenheng da en plutselig inntektssvikt gjør det vanskelig å oppnå budsjettbalanse. På sikt bør disse inntektene budsjetteres avsatt til fond slik at budsjettendringer i løpet av året kan dekkes inn gjennom dette. Alternativt kan disse inntektene benyttes til å finansiere investeringer slik at lånefinansieringen av investeringer kan reduseres noe.

3.2.5 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt verker og bruk

Eiendomsskatt på verker og bruk videreføres på dagens nivå med en skattesats på 7 promille. Dette utgjør inntekter på kr 8 150 000 for Storfjord kommune i 2016. Det er hovedsakelig Troms kraftforsyning og energi AS som står for størstedelen av dette på grunn av kraftverk i kommunen. Eiendomsskatten er videreført på samme nivå som 2015. Det gjennomføres en alminnelig taksering av verk og bruk som skal være fullført til eiendomsskattelisten legges ut 1. mars 2016.

3.2 Lønns-, pris- og renteforutsetninger

3.3.1 Lønns- og prisforutsetninger

Deflatoren er et uttrykk for statens lønns- og priskompensasjon i kommuneopplegget og er den forventede lønns- og prisstigningen. Denne benyttes til å prisjustere øremerkede tilskuddsordninger og til å kompensere for lønns- og prisstigning i fastsettingen av de samlede rammeoverføringene over inntektssystemet. Den benyttes videre til å beregne om de samlede overføringene har hatt en realvekst eller ikke.

Deflatoren er vektet med 2/3 lønnsvekst og 1/3 prisvekst. For 2016 er deflatoren anslått til 2,7 % hvor prisveksten utgjør 2,3 % og lønnsøkningen utgjør 2,9 %.

Lønnsveksten på 2,9 % er lagt inn i konsekvensjustert budsjett og er fordelt ut på ansvarsene for å ta hensyn til lønns-

forhandlingene i 2016. Det er ikke avsatt noe til et sentralt fond i 2016 for å dekke en vekst ut over det som er fordelt ut.

Når det gjelder prisvekst så er ikke rammene til det enkelte ansvar justert for dette annet enn for lisenser og abonnementer, noe som innebærer en reduksjon av driftsnivået i 2016 for alle ansvarene regnet i realverdi.

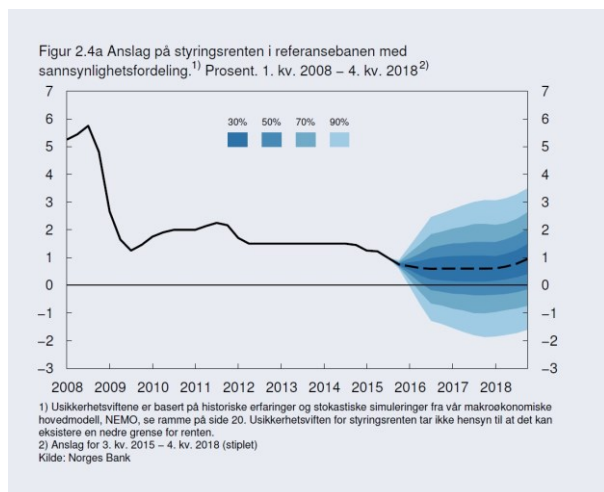
3.3.2 Renteforutsetninger

Storfjord kommune vil ved utgangen av 2015 ha egne lån på ca kr 175 mill. I tillegg kommer startlån som er videreformidlet til innbyggerne og som finansieres av disse.

Norges Bank legger i Pengepolitisk rapport 3/15 til grunn en forventet utvikling i gjennomsnittlig styringsrente som vist i tabellen under.

NB anslag styringsrente	
2016	0,75
2017	0,75
2018	1
2019	-

Figuren under viser hvordan Norges Bank ser for seg utviklingen i styringsrenten fram mot utgangen av 2018.

Utlånsrenten til kommunal sektor ligger i dag mellom 0,6 - 1 prosentpoeng høyere enn styringsrenten, slik at utlånsrenten er i underkant

av 1,6 % pr november 2015 mens styringsrenten er 0,75 %.

Følgende tabell viser budsjettrenter som er lagt inn.

Budsjettrente	
2016	2,00
2017	1,50
2018	2,00
2019	2,50

Renter og avdrag i konsekvensjustert budsjett:

	2016	2017	2018	2019
Renter	4 624 000	3 624 000	4 724 000	5 524 000
Avdrag	8 342 725	9 464 896	10 081 464	10 765 765

Investeringsplanen medfører store låneopptak i 2017 og 2018, noe som gjenspeiler seg i de budsjetterte rente og avdragsutgiftene.

Virkningene av investeringsplanen er lagt inn i konsekvensjustert budsjett for økonomiplanperioden. Storfjord kommune har et lån som er bundet til fast rente som løper ut i 2016. Denne fastrenten er høyere enn flytende rente. Derfor blir renteutgiftene lavere i 2017 enn 2016. I 2017 er det antatt at flytende rente fortsatt vil ligge noe under de fastrenteavtalene vi har i dag.

3.4 Pensjon og premieavvik

Premieavvik og pensjon

Fra 2003 trådte det i kraft en forskrift om regnskapsføring av pensjonskostnader. Hensikten var at regnskapet skulle vise beregnet pensjonskostnad og ikke som tidligere innbetalt premie da disse to størrelser ikke er like. Beregnet pensjonskostnad skulle gi en mer forutsigbar og mindre variabel kostnad i regnskapet. Differansen mellom beregnet pensjonskostnad og innbetalt premie er betegnet som premieavvik. Hvis Storfjord kommune betaler mer i pensjonspremie enn størrelsen på den beregnede pensjonskostnaden så vil differansen bli inntektsført. Denne ”inntekten” medfører ingen innbetaling av penger mens pensjonspremien er betalt av kommunen.

Fram til 2010 hadde Storfjord kommune ett års amortisering av tidligere års premieavvik, men dette ble endret til 15 år gjeldende fra 2010, og senere 10 år fra og med 2012 etter endring av forskriften. Det er vedtatt å endre amortiserings-tiden til 7 år for premieavvik som oppstår i 2014 og senere.

Pensjonspremie

For 2016 er det varslet en pensjonspremie-innbetaling på ca kr 18,37 mill. Dette er inkludert ansattes andel på 2 %.

Forsikringsselskapene som forvalter kommunens pensjonsmidler har varslet følgende premiesatser for neste år:

Forsikringsselskap	Premie 2016
SPK - lærere	11,0 %
KLP - sykepleiere	15,7 %
KLP - øvrige ansatte	13,8 %

Det er ikke tatt med inntektsføring av premieavvik i 2016. Samlet er det budsjettert med premieavvik på kr 4 624 984 som en inntekt fra både KLP og SPK. Det planlegges å bruke premiefondet til dekning av fakturaer fra KLP tilsvarende det budsjetterte premieavviket. Dette vil medføre at vi ikke får et premieavvik og at pensjonsbelastningen på etatene blir tilsvarende mindre. Amortiseringen av tidligere års premieavvik er med som en kostnad.

3.5 Investeringer og finansiering

Investeringsprogrammet for 2016 har en utgiftsramme på kr 23 685 000 og vil i hovedsak finansieres med forsikringsutbetaling etter brann Valmuen og ved nytt låneopptak. I tillegg vil det benyttes ubrukte lånemidler, mva-kompensasjon og fondsmidler.

Egenkapitalinnskuddet til KLP finansieres med bruk av fondsmidler og mva-kompensasjon.

Økning i renter og avdrag som følge av investeringsplan 2016 - 2019:

	2016	2017	2018	2019
Renter	53 500	273 700	955 290	1 764 761
Avdrag	178 333	861 667	1 867 634	2 551 935

Beregningene som ligger til grunn for renter og avdrag i tilknytning til investeringsplanen bygger på låneopptak i mai det året investeringene gjøres og at det betales ett av to terminer det året det enkelte lån tas opp.

Utgiftsramme for investeringsplan 2016 -2019:

	2016	2017	2018	2019
Utgifter	23 685 000	31 500 000	31 458 063	14 200 000

3.5.1 Hovedprioriteringer investering

På neste side vises hovedoversikt over forslag til investeringsprogrammet for 2016-2019. Se samme tabell som vedlegg 9 i budsjettsaken.

Prioriteringer	Storjord kommune	Søkt anleggs- midler	Tilskudd	Bruk av ubrukte linjemidler	Bruk av mva-komp.	Bruk av fondsmidler	Bruk av inntekt salg AM	Eksterne lån VAR	Eksterne lån 2015	Finansiering 2016				2016 - 2019				Komme utar/fermdrift
														2016	2017	2018	2019	
	prosjekter																	
	Investeringsprogram																	
	Vann og avløp																	
	741 Boligfelt Hansenskoen Oteren, vann og avløp							700 000						700 000				
	xx SD overvåkingsystem vann og avløp							100 000						100 000				
	667 Digital kartlegging av kommunens vann- og avløpsledninger							100 000						100 000				
	xx Nytt avløpsystem Skibom, Apria							500 000						500 000				
	xx Oppgradering vannledning vesterside Stubbeng - Tommernes							150 000						150 000				
	xx Forprosjekt hovedplan for VA i Storjord kommune							1 200 000						1 200 000				
	xx Avløpsensanlegg Skibom / Skibom kloakk													5 000 000				
	xx Forprosjekt avløpsrensing Skibom													4 000 000				
	xx Oteren renseanlegg sentrifuge																	
	xx Oppgradering filter/UV-anlegg på alle 3 vannverk													4 000 000				
	xx Oppgradering kloakk, Hateng													300 000				
	Veier																	
	142 Kommunale veier, reusflatering/asfaltering								500 000					500 000				
	xx Kommunale veier, oppbygging og grusing								500 000					500 000				
	xx Veglys Oterbakken													1 000 000				
	xx Asfaltering Oterbakken													1 000 000				
	xx Trafikksikkerhetsdrik													600 000				
	Bygninger																	
	736 Oppgradering tuk Åsen omsorgssenter			500 000					1 000 000					1 500 000				
	xx Skolekoleler, Flerbokskolen, inventar og utstyr								500 000					500 000				
	xx Handikaptolett Storjord kirke													500 000				
	xx Automatisk ringesystem Storjord kirke													200 000				
	xx El sikrings tilak kommunale boliger													300 000				
	xx Oteren barneluge - tilbygg			1 700 000										1 700 000				
	171 Kommunale boliger oppgradering								400 000					400 000				
	xx Utvidelse av vaktrom Elvevoll, frigjøre felighet til utleie								600 000					600 000				
	xx Ventiksjonsanlegg gammel del Åsen				400 000													
	xx Skibom skole maling og oppgradering													450 000				
	xx Oppgradering av datakommunikasjon kommunale bygg								200 000					200 000				
	xx Ventilasjon NAV/rådhuset													300 000				
	xx Vannrettet oppbygging		7 785 000											7 785 000				
	xx Oppgradering Åsen omsorgssenter			1 000 000										1 000 000				
	xx Svømmebasseng Hateng																	
	Salg og bolig																	
	xx Salg av kommunal bolig																	
	Brann																	
	xx Brannmeknisk tilak kommunalt bygg								2 000 000					2 000 000				
	xx Onkledningsom brunstasjon Hateng													400 000				
	xx CAFS-skumutlegg for brannbil Skibom								450 000					450 000				
	Andre tiltak																	
	xx Kunstgressbane Hateng																	
	961 EK-innskudd KLP					1 000 000								1 000 000				
	xx Digitalisering/oppgradering av kommunens reguleringsplaner								200 000					200 000				
	763 Utvidelse av Skibom kirkegård								550 000					550 000				
	xx Utvikling av nytt boligfelt Hateng								300 000					300 000				
	xx Nytt kvalitets- og styringssystem (IT)													200 000				
	xx Omgjøring av fremtidsforhold ifm kjøp av eiendom								150 000					150 000				
	xx Nøstrosanngate Helsehuset													700 000				
	xx Akuttmøtekontor								280 000					280 000				
	xx Effektivisering/oppgradering av tekniske hjelpemidler for VM								120 000					120 000				
	xx Områdestyring Furusetet barneluge								300 000					300 000				
	xx Helikopterlandingsplass Oteren													200 000				
	xx Anskaffelse av steamer og spylvogn													450 000				
	xx Forprosjekt sentrumsplan Hateng													500 000				
	xx Infrastruktur boligerom Hateng VVA																	
	xx Innskudd av 9 seters bil forbyggende avdeling				600 000				600 000					600 000				
			0	7 785 000	3 200 000	1 000 000	1 000 000	0	2 650 000	8 050 000	23 685 000	31 500 000	31 458 063	14 200 000				

3.5.2 Beskrivelse av investeringstiltak i økonomiplanperioden

Investeringstiltak	2016	2017	2018	2019
Mange av tiltakene er estimerte kostnader og må fastsettes eksakt i forbindelse med prosjektering.				
VANN OG AVLØP				
Boligfelt Hansen skogen Oteren, vann og avløp Privat aktør planlegger etablering av nytt boligfelt i Oteren. Kommunen bistår med tilføring av kommunal vann- og avløpsledning, ca.500 meter. Prosjektet har vært satt opp i 2013, men er avtalt forskjøvet fra år til år.	700 000			
SD-overvåkingssystem for vann og avløp: Høydebasseng og pumpestasjoner som er investert de siste årene er tilrettelagt for sentral driftskontroll (SD).		1 000 000		
Digital kartlegging av kommunens vann- og avløpsledninger: Digitalisering av vann- og avløpsnettet i kommunen i den hensikt å effektivisere tjenestene og ressursbruk. Dette er viktig både i forhold til vanntilgang brann, vannlekkasjer og problemer med avløp. Videre er det behov ift rapportering av opplysninger til f.eks. SVV.	100 000	100 000		
Nytt avløpssystem Skibotn, Apaja: I forbindelse med utvikling av området og m.h.t. planlagt nytt boligfelt er det hensiktsmessig med kommunal VA. Dette må utredes og gjennomføres. Det er i dag utfordringer med avløpet i området.		100 000	2 000 000	
Oppgradering vannledning Vestersia. Stubbeng – Tømmernes Fullføre et prosjekt som startet i 2010. Gjenstår ca 5 km. Gjennomføres over fire år. Det er i dag store utfordringer med bl.a. lekkasjer på denne strekningen.	500 000	500 000	500 000	500 000
Forprosjekt hovedplan for VA: Det må planlegges, utredes og gjennomføres tiltak som resulterer i en helhetlig VA-plan for hele kommunen.	150 000			
Avløpsrensing Skibotn / Skibotn kloakk: Etablering av renseanlegg for rensing av kloakk i Skibotn. Det er utarbeidet et forprosjekt for tiltaket i 2011. I 2012 har fylkesmannen pålagt kommunen å iverksette tiltak for å utbedre forholdene. I 2015-16 må saksutredningen starte, men selve tiltaket er ikke planlagt iverksatt før i 2017 pga manglende økonomisk handlingsrom i kommunen (ROBEK og Fylkesmannens		5 000 000	4 000 000	

godkjenning av lån)				
Forprosjekt avløpsrensing Skibotn	1 200 000			
Oteren renseanlegg sentrifuge Prosjektet igangsatt men stoppet for et par år siden. Grunnmur ble støpt. Kost/nytte ble da vurdert som ikke fordelaktig å bygge.				3 200 000
Oppgradering filter/UV anlegg på all 3 vannverk Ved store nedbørsmengder er klarer ikke eksisterende anlegg å ivareta fullgod rensing. Det er et behov for en barriere 2 på UV-anlegget samt et filteranlegg.			4 000 000	
Oppgradering kloakk Hatteng: Det skal utarbeides en VA-plan for oppgraderinger i 2016. Etter godkjenning av planen planlegges det med søknad om tilskudd til Troms Fylkeskommune. Tidligere dreide dette seg i hovedsak om kombinasjonskummer som inneholder vann, avløp og brannhydrant. Behovet for dette er fortsatt til stede da kommunen fortsatt har kombinasjonskummer. Det er utfordringer ift avløp på Hatteng. Forarbeid planlegges i 2018 og oppstart gjennomføring i 2019 og fortsettelse i 2020.			300 000	2 000 000
VEIER				
Trafikksikkerhetstiltak: Det er laget en trafikksikkerhetsplan hvor gang- og sykkelveier skal prioriteres. P.g.a. kommunens manglende økonomiske handlingsrom er tiltaket blitt utsatt flere ganger. Tiltaket foreslås utsatt på nytt til 2019.				600 000
Kommunale veier reasfaltering/asfaltering: Asfaltering av kommunale veier har vært utsatt eller at budsjettrammer er redusert. Det er enkelte områder som har særlige behov for mindre arbeid.	500 000	500 000	500 000	500 000
Kommunale veier, oppbygging og grusing Oppgradering av nedslitte og ned høvlede veier. Utskifting av stikkrenner, grøfning, toppdekke.	500 000	500 000	500 000	500 000
Veglys Oterbakken Her er fundamenteringen gjennomført samt trekkør for kabler er lagt.				500 000
Asfaltering Oterbakken Ferdigstiller denne veien med asfalt og lys.				1 000 000
BYGNINGER				

Oppgradering tak Åsen omsorgssenter: Taktekkingen er dårlig og det har vært lekkasjer i tak både på gammel og ny del. Taktro er også ødelagt i partier. Priset ut nytt stålplatetak på hele taket,	1 500 000			
Skolelokaler, flerbrukshallen, inventar og utstyr Oppgradering av skoler og flerbrukshall med stoler, bord, pulter etc.	500 000			
Handicap-toalett Storfjord kirke: Storfjord kirke har i dag ikke tilfredsstillende sanitærforhold som dekker krav til universell utforming.		500 000		
Automatisk ringe system Storfjord kirke		200 000		
El. sikringstiltak kommunale boliger: Bytte inntaksskap for å redusere faren for overbelastning av el-anleggene.		300 000		
Oteren barnehage – tilbygg: Det er behov for å bygge på Oteren barnehage. Lokalet har i dag verken arbeidsrom eller spiserom. Det er i dag et rom på ca. 9 m ² som benyttes som møterom, spiserom og personalrom. Prosjektet har flere ganger blitt skjøvet ut i tid. Forholdene er ikke holdbare ift arbeidssituasjonen, HMS, arbeidsmiljø, etc. 300 000 blir tatt i 2015.	1 700 000			
Kommunale boliger oppgradering: Det er et omfattende etterslep på vedlikehold av kommunale boliger og bygg. Dersom det åpnes et økonomisk handlingsrom mot slutten av øk. plan perioden, kan det være rom for økning av summene.	400 000	400 000	400 000	400 000
Utvidelse av vaktrom Ellevoll Frigjør her et rom som så kan leies ut.	600 000			
Ventilasjonsanlegg gammel del Åsen Anlegget som er der i dag er ikke stabil og er delvis ute av funksjon	400 000			
Skibotn skole, maling og oppgradering		450 000		
Oppgradering av datakommunikasjon kommunale bygg Hatteng skole, Åsen, Helsehuset, etc. Meget ustabile forhold som må rettes opp i.	200 000			

Ventilasjon NAV/Rådhuset: Det er ikke tilstrekkelige ventilasjonsforhold i verken NAV-bygget eller i rådhuset. Spesielt er det utfordringer med å takle kalde og varme dager.			300 000	
Valmuen gjenoppbygging Forsikringssak	7 785 000			
Oppgradering Åsen omsorgssenter Forprosjekt 2016, gjennomføring 2017. Estimerte tall!	1 000 000	19 000 000		
Svømmebasseng Hatteng skole I henhold til Rambøll rapport			16 558 063	
BRANNTTEKNISKE TILTAK				
Branntekniske tiltak andre kommunale bygg: Sikringstiltak. Alle bygg mangler bl.a. brannteknisk bygnings dokumentasjon. Utført tilsyn på alle bygg og avvikene må lukkes.	2 000 000			
Omkledningsrom brannstasjon Hatteng Garderobe med dusj for dame og herre.		400 000		
CAFS/skumanlegg for brannbil Skibotn Avvik fra brannros og brannordning	450 000			
ANDRE TILTAK				
Kunstgressbane Hatteng: Idrettslaget har i flere år fremmet ønske om kunstgressbane. Finansieringsplan: Kommunal egenandel på 900 000 kr, spillemidler (1,75 mil), Sparebankfond (0,4 mill), bidrag fra Storfjord IL (0,31 mill). Storfjord kommune er ønsket som byggherre på grunn av reglene i forhold til momskompensasjon, men da vil kommunen måtte stå som eier av tiltaket.			900 000	
EK-innskudd KLP: Ved bytte av pensjonsselskap må Storfjord kommune inn med egenkapitalinnskudd i KLP. Det er avtalt med KLP å betale inn beløpet over flere år i stedet for å betale inn alt på en gang.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Digitalisering av reguleringsplaner: Som et ledd i å effektivisere og forbedre tjenestene er dette tiltaket med på å gjøre det. I dag er planene manuelle i mapper, og hver gang det skal hentes	200 000			

informasjon i det manuelle arkivet, krever det tid og ressurser. Anskaffelse av digitaliseringstjenester, systemutvikling og lasting av planene inn i systemet.				
Utvidelse av Skibotn kirkegård: Et stort behov for en utvidelse av antall gravplasser. Plan for utvidelsen starter i 2015. Gjennomføring i 2016.	550 000			
Utvikling av nye boligfelt Hatteng: Det er mangel på boligtomter på Hatteng. Kommunen legger ut i Arealplan et nytt område nedenfor rådhuset, og en ser også på muligheten til et samarbeid med private utbyggere for å få frem byggeklare tomter. Dette er da 1. fase i en utbyggingstrinn med utarbeidelse av en reguleringsplan for deler av området.	300 000			
Nytt kvalitets- og styringssystem (IT) Få et ensartet digitalt system for kvalitetsstyring, egenkontroll og målstyring.		200 000		
Omgjøring av festeforhold ifm kjøp av eiendom: Kommunen har pr. i dag ikke mulighet til å fremfeste tomter etter at den nye lovgivningen. Tomtene må frigis fra fester og matrikkelføres på nytt. Påløper tinglysningsgebyrer, etc.	150 000			
Nødstrømsaggregat Helsehuset: Ved strømbrudd skal likevel helsetjenester gis og med dette tiltaket kan tjenestene opprettholdes		700 000		
Alarmanlegg kontorer Spesielt barnevernet trenger et alarmsystem.	280 000			
Effektivisering/oppgradering av tekniske hjelpemidler VM For å lette arbeidet etter flere års nedskjæringer.	120 000			
Områdesikring Furuslottet barnehager: Gjelder gjerde og porter. Oppgradering og utskifting.	300 000			
Helikopterlandingsplass Oteren Det er et behov for en landingsplass for helikopter som er godkjent og er sentralt plassert i forhold til helsestasjon etc.		200 000		
Anskaffelse av ny spyle- og steamevogn: Utstyret som kommunen i dag har er gammelt og ustabilt. Det er stadige reparasjoner, og det har også vært behov for å leie dette mellom reparasjonene. Denne vogna løser både steaming og spyling. Er også mye mer effektiv enn den gamle da trykk, vannmengde og		450 000		

temperatur er høyere.				
Forprosjekt sentrumsplan Hatteng Gjenoppta arbeidet med å få til en helhetlig plan for Hatteng			500 000	
Infrastruktur boligtomter Hatteng VVA Vei vann og avløp				4 000 000
Innkjøp av 9-seters bil forebyggende avdeling Valmuen Verksted disponerer pr. i dag to ni seters busser. Den ene bussen, Ford 2006 modell er forholdsvis ny og i god teknisk og sikkerhetsmessig stand. Den andre bussen, en Ford 1994 modell er i dårlig forfatning med svært mye rust. Det er dermed bare en av bussene som er forsvarlig til persontransport. Flyktning tjenesten har hatt mulighet for å benytte den ene bussen. Med bare en buss disponibel vil dette ikke lengre være mulig, da en buss hele tiden må være tilgjengelig for bruk til dagsentret. Det er også andre tjenester som benytter bussene på Valmuen, blant annet Åsen sykehjem, fritidskontakter og møteplassene. Dette vil ikke være mulighet når en står tilbake med bare en buss i drift. Av den grunn er det nå behov for en ny ni seters buss.	600 000			
Sum investeringer	23 685 000	32 500 000	31 458 063	14 200 000

4 Hovedoversikt drift og investering

4.1 Drift

Hovedoversikt drift						
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Brukerbetalinger	-4 961 496	-4 797 372	-4 816 947	-4 816 947	-4 816 947	-4 816 947
Andre salgs- og leieinntekter	-18 019 028	-16 294 261	-16 780 045	-16 394 045	-17 334 191	-17 834 191
Overføringer med krav til motytelse	-37 010 104	-21 417 564	-26 472 081	-26 097 081	-26 097 081	-26 097 081
Rammetilskudd	-91 662 184	-91 373 000	-92 676 000	-91 548 000	-91 238 000	-91 162 000
Andre statlige overføringer	-1 062 849	-750 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Andre overføringer	-1 705 332	0	260 000	260 000	260 000	260 000
Skatt på inntekt og formue	-33 867 837	-34 688 000	-37 491 000	-37 552 000	-37 658 000	-38 469 801
Eiendomsskatt	-8 627 786	-8 150 000	-8 150 000	-8 150 000	-8 150 000	-8 150 000
Andre direkte og indirekte skatter	-7 176 560	-7 100 000	-7 100 000	-7 100 000	-7 100 000	-7 100 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-204 093 176	-184 570 197	-193 426 073	-191 598 073	-192 334 219	-193 570 020
Lønnsutgifter	110 421 171	105 688 249	114 291 931	114 023 259	113 977 409	113 977 409
Sosiale utgifter	14 456 440	14 520 161	13 674 730	13 664 230	13 668 730	13 668 730
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	24 566 403	24 695 386	28 135 924	27 413 924	27 210 924	26 961 424
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	16 950 945	15 665 931	15 225 423	15 138 423	15 139 423	15 140 423
Overføringer	15 959 766	9 603 366	10 002 248	9 752 248	9 752 248	9 752 248
Avskrivninger	11 171 991	11 063 151	11 063 151	11 063 151	11 063 151	11 063 151
Fordelte utgifter	0	94 005	34 005	34 005	34 005	34 005
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	193 526 716	181 330 249	192 427 412	191 089 240	190 845 890	190 597 390
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-10 566 460	-3 239 948	-998 661	-508 833	-1 488 329	-2 972 630
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 234 877	-1 025 945	-1 145 945	-1 195 945	-1 245 945	-1 245 945
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-21 000	-65 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-1 255 877	-1 090 945	-1 180 945	-1 230 945	-1 280 945	-1 280 945
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	6 092 332	6 158 000	5 274 000	4 324 000	5 474 000	6 274 000
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	6 565 040	6 727 726	8 342 725	9 464 896	10 081 464	10 765 765
Utlån	38 751	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	12 696 123	12 920 726	13 651 725	13 823 896	15 590 464	17 074 765
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	11 440 246	11 829 781	12 470 780	12 592 951	14 309 519	15 793 820
Motpost avskrivninger	-11 171 992	-11 063 151	-11 063 151	-11 063 151	-11 063 151	-11 063 151
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-10 298 206	-2 473 318	408 968	1 020 967	1 758 039	1 758 039
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-1 196 547	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	-739 104	-1 122 170	0	0	0
Bruk av bundne fond	-3 746 272	-3 867 653	-4 108 039	-3 858 039	-3 858 039	-3 858 039
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-4 942 819	-4 606 757	-5 230 209	-3 858 039	-3 858 039	-3 858 039
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	6 941 765	4 863 075	2 721 241	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	1 208 949	0	0	737 072	0	0
Avsetninger til bundne fond	5 966 771	2 217 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	14 117 485	7 080 075	4 821 241	2 837 072	2 100 000	2 100 000
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-1 123 540	0	0	0	0	0

4.2 Investeringer

Hovedoversikt investering						
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-3 387 631	-800 000	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-130 801	0	-7 785 000	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-625 791	-1 290 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 400 000
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	-1 300 000	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER (L)	-4 144 223	-3 390 000	-8 785 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 400 000
Lønnsutgifter	238 918	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	5 926 360	27 082 000	22 685 000	31 500 000	30 458 063	13 200 000
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod.	0	0	0	0	0	0
Overføringer	625 791	0	0	0	0	0
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER (M)	6 791 069	27 082 000	22 685 000	31 500 000	30 458 063	13 200 000
Avdragsutgifter	4 433 245	1 200 000	1 400 000	1 500 000	1 600 000	1 700 000
Utlån	1 597 179	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 177 463	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	400 000
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	3 814 812	1 300 000	1 700 000	1 800 000	1 900 000	2 000 000
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	11 022 699	7 500 000	8 100 000	8 300 000	8 500 000	8 100 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	13 669 546	31 192 000	22 000 000	38 800 000	37 958 063	19 900 000
Bruk av lån	-4 477 795	-28 092 000	-17 900 000	-34 900 000	-33 858 063	-16 200 000
Salg av aksjer og andeler	-5 306	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-3 814 812	-1 500 000	-1 700 000	-1 800 000	-1 900 000	-2 000 000
Overføringer fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-600 000	-600 000	-1 000 000	-600 000	-600 000	0
Bruk av bundne investeringsfond	-4 771 634	-1 000 000	-1 400 000	-1 500 000	-1 600 000	-1 700 000
SUM FINANSIERING (R)	-13 669 546	-31 192 000	-22 000 000	-38 800 000	-37 958 063	-19 900 000
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	0	0	0	0	0	0

5 Sammenligning av utvalgte nøkkeltall

KOSTRA er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Tabellen viser utvalgte nøkkeltall som gir en oversikt over hovedtall for kommunen sammenlignet over år med egen kommunegruppe 6, Troms fylke og landet. KOSTRA gir styringsinformasjon og er et verktøy i kommunens planlegging framover.

Finansielle nøkkeltall

	Storfjord	Storfjord	Storfjord	komgrp 06	Landet
	2012	2013	2014	2014	2014
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-0,3	3,2	5,2	0,8	0,5
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-1,4	2,2	5	2,2	1,3
Frie inntekter i kroner per innbygger	62 235	64 750	68 807	68 850	49 371
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	219,4	225,5	222,2	212,3	213,6
Arbeidskapital ex. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	9,4	3,7	11,4	23,8	13
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	82 167	82 403	81 986	72 490	54 588

Netto driftsutgifter i prosent av totale driftsutgifter

	Storfjord	Storfjord	Storfjord	komgrp 06	Landet
	2012	2013	2014	2014	2014
administrasjon og styring	16,3	17,9	15,8	14,6	7,6
barnehage	7,8	8	8,9	8	15
grunnskoleopplæring	25,2	24,3	23,7	22,2	23,6
helse og omsorg	40	38,1	38,8	43,8	36,8
sosialtj.	2,5	2,7	1,9	2,8	5,6
barnevern	2,7	3,5	3,7	3,2	3,3
fys.planl./kult.minne/natur/nærmiljø	0,9	2,2	1,8	1,4	1,2
kultur	3,5	3,9	3,3	3,9	3,8
kirke	1	1,1	1,1	1,7	1,1
samferdsel	2,8	2,7	2,8	3	1,4
bolig	1,6	0,2	0,9	0,2	0
brann og ulykkesvern	1,8	2,3	1,9	1,7	1,4

Sentraladministrasjonen

	Storfjord	Storfjord	Storfjord	komgrp 06	Landet
	2012	2013	2014	2014	2014
Brutto driftsutgifter til Politisk styring, i kr. pr. innb.	1 132	1 167	1 034	1 314	345
Brutto driftsutgifter til Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb.	248	272	285	430	108
Brutto driftsutgifter til Administrasjon, i kr. pr. innb.	8 651	9 064	8 315	9 428	3 335
Brutto driftsutgifter til Administrasjonslokaler, i kr. pr. innb.	2 114	2 073	2 110	1 312	363

Hovedtrekk:

Storfjord kommune ligger under kommunegruppe 6 på de fleste punktene bortsett fra administrasjonslokaler. Vi rapporterer for mye på funksjonen for administrasjonslokaler. Det må gjøres en innsats for å få rapportert inn ressursbruken i henhold til KOSTRA sitt reglement.

Kultur, bibliotek og kulturskole

	Storfjord 2012	Storfjord 2013	Storfjord 2014	komgrp 06 2014	Landet 2014
Netto dr.utg. kulturektoren i % av totale netto dr.utg	3,5	3,9	3,3	3,9	3,8
Netto dr.utg. for kulturektoren per innbygger i kroner	2379	2577	2264	3038	2022
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	41	63	102	228	173
Fordeling					
aktivitetstilbud barn og unge	11,8	7,8	10,9	7,7	9,8
folkebibliotek	13,5	11,3	11,5	16,7	13,5
museer	3	2,8	3,4	6	3,6
idrett	1,7	2,4	4,5	7,5	8,5
kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	3,5	15,6	18,2	15,6	23,1
musikk- og kulturskoler	32,1	28,9	30,8	20,4	13,5
andre kulturaktiviteter	20,6	20,6	7,3	15,7	13,5
kommunale kulturbygg	13,7	10,5	13,5	8,3	9,3
Besøk i folkebibliotek per innbygger	1,7	1,3	1,1	3,4	4,2
Nto driftsutgifterfolkebibliotek i % av totale driftsutgifter	0,5	0,4	0,4	0,6	0,5

Hovedtrekk:

Storfjord har redusert totale netto driftsutgifter til kulturektoren fra tidligere år og ligger under gruppe 6 og landet. Fordelt innad i kulturektoren bruker Storfjord minst på bibliotek og idrett og mest på kulturskole og andre kulturaktiviteter. Pr. innbygger bruker kommunen mindre enn gruppe 6, men mer enn landet. Herunder kommer også tilskuddene som kommunen bevilger til Nord Troms Museum, Lassagammi, og Halti kvenkultursenter.

Barnehage

	Storfjord 2012	Storfjord 2013	Storfjord 2014	komgrp 06 2014	Landet 2014
Nto dr.utg. barnehage, i % av totale netto driftsutgifter	7,8	8	8,9	8	15
Brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	161 049	158 839	155 938	181 553	178 088
Brutto dr.utg til kommunale barnehager per oppholdstime (kr)	53	53	52	63	59

Hovedtrekk:

Storfjord bruker litt over gruppe 6 i netto driftsutgifter i % av kommunens totale driftsutgifter, men mindre driftsutgifter pr. oppholdstime pr. barn enn både gruppe 6 og landet.

Grunnskole

	Storfjord 2012	Storfjord 2013	Storfjord 2014	komgrp 06 2014	Landet 2014
Netto dr.utg. til grunnskole i % av totale netto driftsutgifter	19,8	20,2	19,5	17,1	18,5
Nto dr.utg. til grunnskole, per innbygger 6-15 år	105 932	109 483	115 687	120 456	80 823
Elever per kommunal skole	127	117	109	76	224
Gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	11,5	9,4	10,9	8,4	13,6
Gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	8,9	10,1	12,3	8,6	13,2
Gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	7	9	12,8	9,1	14,4

Hovedtrekk:

Storfjord bruker mer til grunnskole av totale driftsutgifter enn gruppe 6 og landet. I denne summen ligger samisk og finskopplering som ikke blir refundert fullt ut av Staten. Storfjord har en desentralisert skolestruktur med to kombinerte skoler, noe som gir høyere driftskostnader. Storfjord har lavere netto driftsutgifter pr. elev 6-15 år enn gruppe 6, men antall elever pr skole viser en nedadgående trend og utgifter pr elev øker.

Sosialtjenester og tiltak

	Storfjord 2012	Storfjord 2013	Storfjord 2014	komgrp 06 2014	Landet 2014
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger	1038	1671	1141	1687	2160
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1697	2731	1871	2904	3504
Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp	26,1	25,4	45	45,8	47,8
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	1,8	2,1	2,3	:	2,6
Årsverk i sosialtjenesten pr. 1000 innbygger	1,29	1,29	0,95	1,06	1,17
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	6378	6859	6886	:	..

Hovedtrekk:

Storfjord bruker mindre av totale netto driftsutgifter til sosiale tjenester per innbygger enn kostragruppe 6 og landsgjennomsnittet.

Andelen netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp ligger omtrent på samme nivå som for gruppe 6, men litt under landet. Andelen sosialhjelpsmottakere ift innbyggere er lavere enn landsgjennomsnittet. Antall årsverk i den samlede sosialtjenesten i 201 i Storfjord kommune var lavere enn kostragruppe 6 og landsgjennomsnittet.

Helsetjenesten, PLO og barnevern

	Storfjord 2012	Storfjord 2013	Storfjord 2014	komgrp 06 2014	Landet 2014
Helsetjenesten					
Nto dr.utg.r pr. innb. i kroner, kommunehelsetjenesten	3 292	3 472	3 622	4 860	2 285
Nto drutg til foreb, helsestasj- skolehelsetj. pr. innb 0-20 år	1 773	2 166	2 377	2 898	2 099
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,92	0,59	0,59	0,4	0,49
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	16,5	15,2	15,6	17,8	10,3
Årsverk av komm. fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere	2,2	2,4	2,7	5	3,4
PLO					
Nto dr.utg. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	23 412	20 912	21 810	28 269	16 045
Brutto dr.utg. pr. mottaker av kommunale pleie og omsorgstj	437 983	404 381	440 346	406 870	394 027
Brutto dr.utg. institusjon, pr. kommunal plass	1 505 765	1 103 444	886 591	1 071 841	1 053 325
Nto dr.utg. pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over	622 836	548 514	583 042	445 108	376 011
Nto dr.utg. pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over	162 382	140 938	134 840	141 203	114 684
Barnevern					
Netto driftsutgifter til sammen per innbygger	1874	2309	2495	2535	1746
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	5,9	5,4	8,1	:	4,8
Nto dr.utg per barn som er plassert av barnevernet	..	316 333	348 714	:	264 083
Brutto dr.utg. per barn som ikke er plassert av barnevernet	1 950	21 875	45 609	:	33 460
Brutto dr.utg. per barn som er plassert av barnevernet	456 600	423 167	386 286	:	338 257

Hovedtrekk:

I Storfjord er det en endring i fordeling av netto driftsutgifter med økning til hjemmetjenester og mindre til institusjon. Antall institusjonsplasser er redusert, noe som særlig vises i reduksjon i driftsutgiftene fra 2012 til 2014.

Barnevernet i Storfjord ligger noe høyere i andel barn med barneverntiltak enn landsgjennomsnittet, og får også høyere driftsutgifter pr. innbygger enn landsgjennomsnittet, men ligger under kommunegruppe6.

Tekniske tjenester

	Storfjord 2012	Storfjord 2013	Storfjord 2014	komgrp 06 2014	Landet 2014
Årsgebyr for vannforsyning	4 358	4 489	4 488	3 991	3 313
Årsgebyr for avløpstjenesten	5 128	5 641	5 641	3 563	3 652
Årsgebyr for avfallstjenesten	2 866	3 067	3 128	3 021	2 647
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig	2 688	5 676	4 676	..	11 085
Std.geb. for oppmålingsfor. areal tilsv. boligtomt 750 m2.	7 475	8 502	8 502	..	15 462

Hovedtrekk:

Storfjord kommune bruker mer til vann og avløp sammenlignet med landsgjennomsnittet, og også for kommunegruppe 6. Det henger sammen med at Storfjord på vann- og avløpssiden har store utfordringer og det medgår mye ressurser til bl.a. lekkasjer og tette avløp. Dette foruten de nye investeringene som er gjort og flere som står i kø for gjennomføring i hele kommunen. Det er også viktig å nevne at spredt boligbygging og lange distanser er med på å fordyre disse tjenestene.

For saksgebyrer for oppmålingstjenester og saksgebyrer for oppføring ligger kommunen som tabellen viser noe lavere enn landsgjennomsnittet.

Kirke

	Storfjord 2012	Storfjord 2013	Storfjord 2014	komgrp 06 2014	Landet 2014
Nto dr.utg. kirke, i % av totale driftsutgifter	1	1,1	1,1	1,7	1,1
Nto dr.utg. pr. innbygger i kroner	666	691	720	1290	539
Sysselsatte i kirken i årsverk pr. 1000 innb.	2,06	1,55	1,05	2,19	1,08
Gudstjenester pr. 1000 innbygger	19,6	25,2	31,1	34,2	12,2

Kommentar:

Storfjord kommune har mindre overføringer enn kommuner i gruppe 6, men ligger på gjennomsnitt for landet.

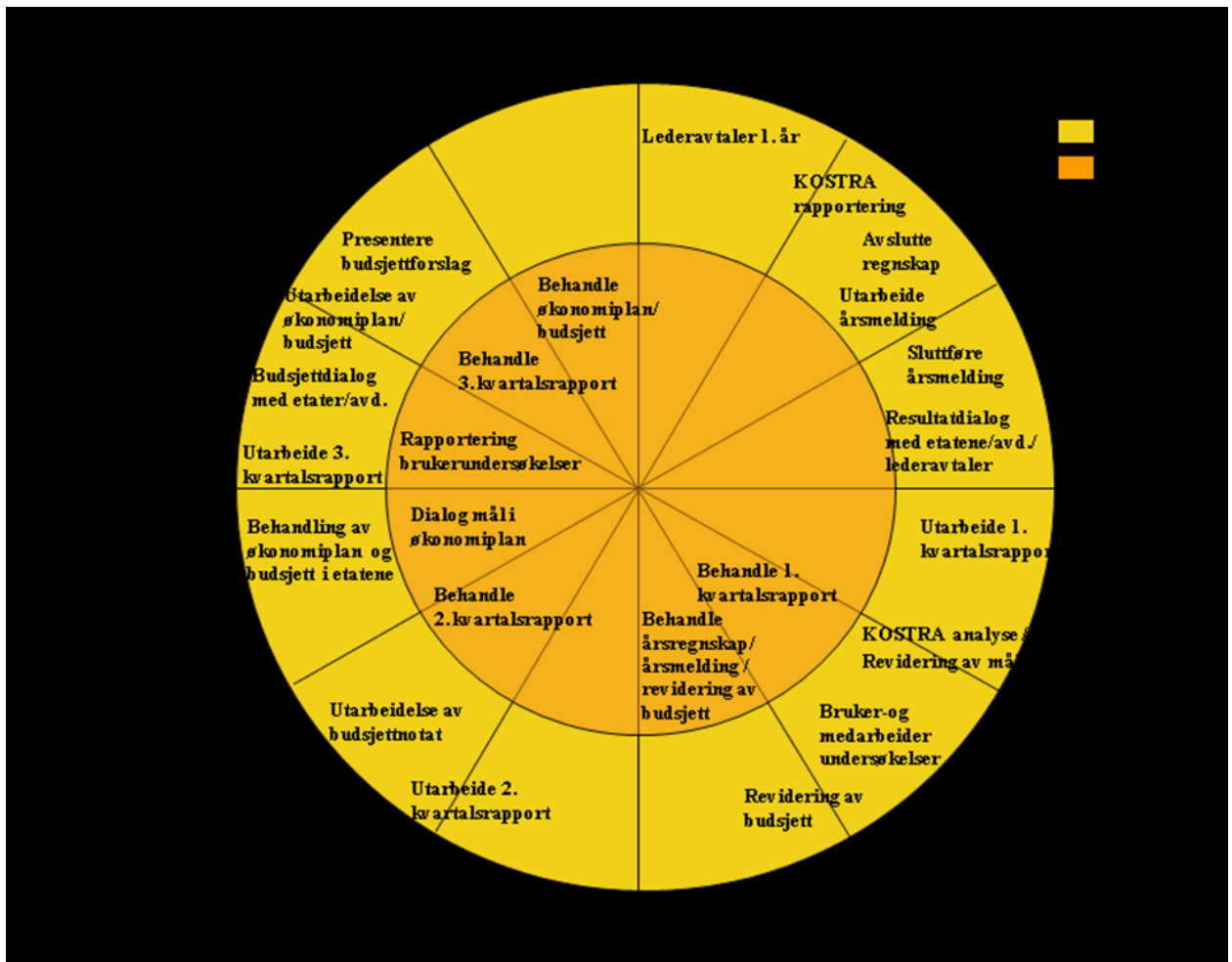
Årshjulet for Storfjord kommune

Årshjulet skal beskrive hensikt og funksjon, styrings- og dialogarenaer, og den skal beskrive sammenhengen mellom arenaer og dokumenter. Videre skal det avklare milepæler og prosesser, herunder dokumentstrøm, kartlegginger, avklarte mål, prosesser og arbeidsdeling.

Det gir også oversikt over hvordan arbeidet med ulike dokumenter og prosesser skal fases inn i forhold til hverandre:

- ulike rapporteringer
- politisk behandling gjennom kalenderåret
- tidfesting av egen aktivitet

Årshjulet er med på å gjøre prosessen effektiv og unngå ekstraarbeid, og det er grunnlaget for dialogen på alle nivåer.

Årshjul for Storfjord kommune.